

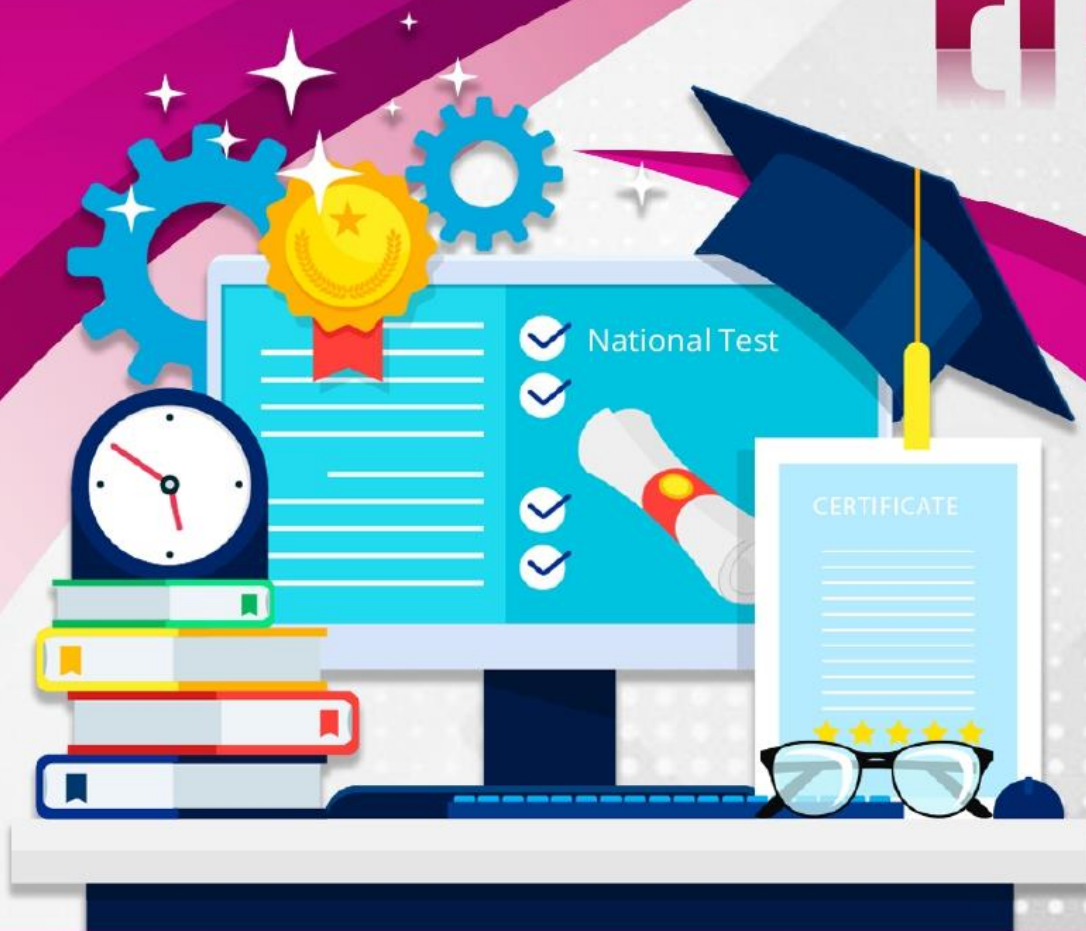

รายงานวิจัยในชั้นเรียน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาโปรแกรมประมวลผลคำ
นักเรียน ปวช.2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน
ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา **2566**

ด.ร.

วิทยาลัยการอาชีพพะเยา อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ได้มีการกำหนดให้รายวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ (รหัสวิชา 20204-2102) จัดเป็นรายวิชา กลุ่มทักษะวิชาชีพเลือก ที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนวิชานี้ ซึ่งโดยเนื้อหาของรายวิชาโปรแกรมประมวลผลคำเป็นวิชาที่ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจและมีปฏิบัติและจากการสังเกตการเรียนการสอนพบว่านักศึกษาบางคน ไม่มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ความมั่นใจในตนเอง ขาดความขยันและความรอบคอบ ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความล่าช้าต้องฝึกฝนซ้ำบ่อยๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่นักศึกษาบางคนไม่เข้าใจก็ไม่กล้าถามครูผู้สอนเนื่องจากความกลัว ความอายหรือความเกรงใจ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นว่าพฤติกรรมการเรียนดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาต่อและการปฏิบัติงานของนักเรียนต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาและพบว่า การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังที่ศรี วงศ์รัตน์ และคณะ (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning) เป็นการเรียนรู้โดยให้นักเรียนช่วยเพื่อนซึ่งกันและกัน แทนที่ครูจะเป็นผู้สอนโดยตรงเป็นการสอนกันตัวต่อตัวที่เพื่อนอาจช่วยเหลือแนะนำเพื่อนโดยตรง หรือใช้สื่อการเรียนรู้อื่นมาประกอบ เช่น แบบฝึก หนังสือเรียนเล่มเล็ก บทเรียนสำเร็จรูป วีดิทัศน์คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ระหว่างกัน ถ้าครูผู้สอนและผู้เรียนคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยครูเป็นที่ปรึกษาและคอยดูแลนักเรียนตลอดเวลา

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา โปรแกรมประมวลผลคำ (รหัสวิชา 20204-2102) โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียน ระดับชั้น ปวช.2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าเทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะทำให้ผู้เรียนในกลุ่มเก่งที่สามารถเข้าใจและมีทักษะในการคิดคำนวณที่กำหนดให้ได้ อธิบายผู้เรียนคนอื่นซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนทุกคนมีความเข้าใจและสามารถคิดได้ในระยะเวลาจำกัด นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียน ทำให้ผู้เรียนเป็นสุข สนุกกับการเรียนซึ่งเกิดจากความคุ้นเคยกัน ไว้วางใจกัน มีมิตรสัมพันธ์กัน และเป็นการปลูกฝังคุณธรรมแก่ผู้เรียนในด้านความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความสามัคคีให้

เกิดขึ้นในชั้นเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อวิธีการเรียนของนักเรียนและเป็นการปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนที่เหมาะสมของนักเรียนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำในรายวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ รหัสวิชา 2204 - 2102 ของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เรื่อง จดหมายเวียน วิชาโปรแกรมประมวลผลคำ รหัสวิชา 2204-2102 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

1.4 ประโยชน์ของผลการวิจัย

1. นักเรียนมีความสนใจในการเรียนและเข้าใจเนื้อหา รายวิชาโปรแกรมประมวลผลคำมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้สอนทราบถึง วิธีการและรูปแบบการสอนที่ช่วยให้ ผู้เรียนมีความเข้าใจ และสนุกในการเรียนยิ่งขึ้น เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการสอนในรายวิชาอื่นต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

นักเรียนระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1/2566 วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน ลงทะเบียนเรียนวิชาโปรแกรมประมวลผลคำ รหัสวิชา 2204 - 2109 จำนวน 6 คน

1.6 นิยามศัพท์

1. วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 2 คน โดยการให้ผู้เรียนในกลุ่มที่เก่งที่สามารถเข้าใจและมีทักษะในการคิด อธิบายผู้เรียนคนอื่นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะทำการเรียนการสอน
2. วิชาโปรแกรมประมวลผลคำ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับ หลักการทำงานของโปรแกรมประมวลผลคำใช้คำสั่งในโปรแกรม ประมวลผลคำปฏิบัติการสร้างแก้ไข และตกแต่งเอกสารรูปแบบ

ต่างๆ ใช้เครื่องมือจัดทำเอกสารทางราชการ เอกสารทางวิชาการรายงาน จดหมายเวียน และคำสั่ง
แม่โครเบื้องต้น และการพิมพ์เอกสารทางเครื่องพิมพ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาโปรแกรมประมวลผลคำโดยการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning Strategies)

1.1 ความหมายกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.2 รูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

1.3 หลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 กฎการเรียนรู้หลัก 3 กฎ (Three Major Laws of Learning)

2.2 กฎการเรียนรู้ย่อย 5 กฎ (Five Subordinate Laws)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ด้านการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

3.2 ด้านการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ด้านการใช้กิจกรรมในการพัฒนาทักษะ

1. วิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning Strategies)

1.1 ความหมายกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

กิจกรรมกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นแนวความคิดที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นการกระจายบทบาทการสอนจากครูไปสู่ผู้เรียนนับว่าเป็นวิธีการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และได้มีผู้กล่าวถึงความหมายไว้ดังนี้

ชูศรี วงศ์รัตน์ และคณะ (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว, 2550, หน้า 12) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning) เป็นการเรียนรู้โดยให้นักเรียนช่วยเพื่อนซึ่งกันและกัน แทนที่ครูจะเป็นผู้สอนโดยตรงเป็นการสอนกันตัวต่อตัวที่เพื่อนอาจช่วยเหลือแนะนำเพื่อนโดยตรง หรือใช้สื่อการเรียนรู้อื่นมาประกอบ เช่น แบบฝึก หนังสือเรียนเล่มเล็ก บทเรียนสำเร็จรูป วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนรู้ระหว่างกัน ถ้าครูผู้สอนและผู้เรียนคุ้นเคยกับการเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยครูเป็นที่ปรึกษาและคอยดูแลนักเรียนตลอดเวลา

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่งที่สืบทอดเจตนารมณ์ของปรัชญาการศึกษาที่ว่า learning by doing ตามแนวทฤษฎีของ John Dewey โดยเน้นการให้นักเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อการทำงานร่วมกันหรือการปฏิบัติในกิจกรรมการเรียนการสอน อาจกล่าวได้ว่าการสอนแบบเพื่อนช่วยสอนนั้นเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย และยังมีผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำได้รับประโยชน์จากเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่าหรือมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูง

Imel (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนจับคู่สอนกันเอง

Thomas (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 12) กล่าวว่า เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าและได้รับการฝึกฝน รวมทั้งอยู่ภายใต้ความควบคุมจากครูผู้สอนช่วยเหลือผู้เรียนคนอื่นในการเรียน โดยเป็นผู้เรียนที่อยู่ระดับชั้นเดียวกัน

Topping (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 13) กล่าวว่า กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน หมายถึง การจัดกิจกรรมการสอนเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และทักษะโดยการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนจากเพื่อนร่วมชั้นที่ได้จากการจับคู่กัน โดยผู้เรียนทั้งคู่ช่วยเหลือกันเรียนและได้เรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยอาศัยการกระทำ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน โดยรับบทบาทเป็นนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน อีกทั้งยังเป็นวิธีสอนที่ต้องอาศัยการวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีการฝึกหัดนักเรียนผู้สอนให้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

Kohn and Vajda (1975, p. 379-390) ได้กล่าวสนับสนุนว่า วิธีสอนแบบใช้เพื่อนช่วย หมายถึง วิธีสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนเป็นคู่หรือกลุ่มย่อย โดยร่วมกันทำกิจกรรมทุกทักษะ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือกันและมีปฏิสัมพันธ์กัน ได้ใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อเจรจาหาความหมายด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและช่วยจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยให้ผู้เรียนรับผิดชอบกระบวนการเรียนเอง

Maheady, Mallette, Harper, Sacca and Pomerantz (1994, p. 271) กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้แบบใช้เพื่อนช่วยว่า เป็นวิธีสอนอีกวิธีทางเลือกหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความรู้ความสามารถทางวิชาการ (Academic Performance) แก่ผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นวิธีสอนที่มีการจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และส่งผลให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนจากความหมายดังกล่าวข้างต้น กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอลดีกว่ากับผู้ที่มีทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอลต่ำกว่า เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในขณะทำกิจกรรม โดยผู้เรียนที่ทำหน้าที่เป็นนักเรียนผู้สอน ซึ่งได้รับการฝึกอบรมแนวทางการเคลื่อนไหวทางกาย ทักษะแต่ละกิจกรรม การเสริมแรง

ทางบวก การให้กำลังใจ การให้รางวัล เพื่อช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี ต่อการเรียน รวมถึงมีการจัดทีมเพื่อแข่งขัน โดยผู้เรียนแต่ละคู่ทำกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะการเคลื่อนไหวทางกายในการเล่นวอลเลย์บอลจำนวน 10 กิจกรรม ผู้เรียนที่ทำหน้าที่เป็นนักเรียนผู้สอนเป็นผู้อธิบายและสาธิตให้กับนักเรียนผู้เรียนรวมทั้งนำฝึกทักษะแต่ละกิจกรรมเมื่อนักเรียนผู้สอนเพิ่มทักษะแต่ละกิจกรรม ให้กับตนเอง และนักเรียนผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะใหม่ให้กับตนเองด้วยแล้ว ผู้เรียนแต่ละคู่ผลัดเปลี่ยนสลับบทบาทกันเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำหน้าที่เป็นทั้งนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียน

1.2 รูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

นักการศึกษาหลายคนได้ประมวลการสอนที่มีแนวคิดจากกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้หลากหลาย รายละเอียดดังนี้

Miller, Barbetta and Heron (อ้างใน ประพนอม ดอนแก้ว. 2550, หน้า 14) ได้กล่าวถึงรูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนไว้หลายรูปแบบดังนี้

1. การสอนโดยเพื่อนร่วมชั้น (Classwide-Peer Tutoring) เป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทั้งสองคนที่จับคู่กันมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนทั้งสองสลับบทบาทเป็นทั้งนักเรียนผู้สอนที่คอยถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียนผู้เรียน และนักเรียนผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสอน

2. การสอนโดยเพื่อนต่างระดับชั้น (Cross-Age Peer Tutoring) เป็นการสอนที่มีการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน โดยให้ผู้เรียนที่มีระดับอายุสูงกว่าทำหน้าที่เป็นผู้สอนและให้ความรู้ ซึ่งผู้เรียนทั้งสองคนไม่จำเป็นต้องมีความสามารถทางการเรียนที่แตกต่างกันมาก

3. การสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าเลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำกว่าด้วยความสมัครใจของตนเอง แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนมีความสนใจ มีความถนัดและมีทักษะที่ดี

4. การสอนโดยบุคคลที่บ้าน (Home-Based Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนที่บ้านของผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสอน ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาความรู้ความสามารถแก่บุตรหลานของตนระหว่างที่บุตรหลานอยู่ที่บ้าน

Maeady (1994, p. 269-289) ได้รวบรวมกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดังนี้

1. การสอนโดยเพื่อนต่างระดับชั้น (Cross-Age Tutoring) เป็นการสอนที่มีการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีระดับอายุแตกต่างกัน โดยให้ผู้เรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงกว่าหรือผู้เรียนที่มีอายุกว่า ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลและความควบคุมของครูผู้สอน เป็นผู้รับผิดชอบ ช่วยเหลือและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนน้อยกว่า

2. การสอนโดยการสลับบทบาท (Reverse-Role Tutoring) เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนจับคู่กันทำกิจกรรม โดยเป็นการจับคู่ระหว่างผู้เรียนที่มีระดับอายุมากกว่าแต่เป็นผู้ที่มีความสามารถทางการ

เรียนต่ำกว่า หรือเป็นผู้ที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้ กับผู้เรียนที่อายุน้อยกว่า แต่มีระดับสติปัญญาที่อยู่ในระดับปกติ ผู้เรียนทั้งสองจะได้สลับบทบาทกันเป็นทั้งนักเรียนผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ และนักเรียนผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการสอน การสอนนี้ยังเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรูสึกมองเห็นคุณค่าในตนเอง

3. การสอนโดยเพื่อนร่วมชั้น (Classwide-Peer Tutoring) เป็นการสอนที่มีการจัดกิจกรรมโดยครูแบ่งผู้เรียนออกเป็นสองทีม ภายในแต่ละทีมมีการจับคู่กันเพื่อร่วมกันทำกิจกรรม ผู้เรียนแต่ละคู่จะได้สลับบทบาทกันเป็นทั้งนักเรียนผู้สอนและนักเรียนผู้เรียนในขณะทำกิจกรรม หากนักเรียนผู้เรียนทำอะไรได้ถูกต้องจะได้รับการเสริมแรงจากนักเรียนผู้สอนเพื่อนเป็นการสร้างกำลังใจแก่นักเรียนผู้เรียน และการสอนนี้ยังเป็นวิธีสอนที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย เนื่องจากมีการแข่งขันระหว่างทีม มีการประกาศทีมที่ชนะและมอบของรางวัลให้

จากรูปแบบการสอนเพื่อนช่วยเพื่อนดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ารูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนมีหลากหลายรูปแบบ ผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบกลวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถผู้เรียนได้โดยคำนึงถึงศักยภาพของผู้เรียนในแต่ละคนแต่ละระดับชั้น ซึ่งในที่นี้ผู้ศึกษาได้ปรับเอารูปแบบกลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนสอนโดยการจับคู่ (One-to-One Tutoring) ซึ่งเป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงกว่าเลือกจับคู่กับผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำกว่าด้วยความสมัครใจของตนเอง แล้วทำหน้าที่สอนในเรื่องที่ตนเองมีความสนใจ มีความถนัดและมีทักษะที่ดี

1.3 หลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

Bender (2002, p. 115-139) กล่าวถึงหลักการใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนว่าการให้เพื่อนช่วยเพื่อนจะมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ควรดำเนินไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) เพื่อนผู้สอนจะต้องมีทักษะที่จำเป็น เช่น ความเข้าใจในจุดประสงค์ของการสอนจำแนกได้ว่าคำตอบที่ผิดและคำตอบที่ถูกต่างกันอย่างไร รู้จักการให้แรงเสริมแก่เพื่อนผู้เรียน รู้จักบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของเพื่อนผู้เรียน และมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนผู้เรียน

2) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลทั้งสองช่วยกันบรรลุเป้าหมายในการเรียน

3) ครูเป็นผู้กำหนดขั้นตอนในการสอนให้ชัดเจนและให้เพื่อนผู้เรียนดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านั้น

4) สอนทีละขั้นหรือทีละแนวคิดจนกว่าเพื่อนผู้เรียนเข้าใจดีแล้วจึงสอนขั้นต่อไป

5) ฝึกให้เพื่อนผู้สอนเข้าใจพฤติกรรมและการแสดงออกของเพื่อนผู้เรียนด้วยว่าพฤติกรรมใดแสดงว่าเพื่อนผู้เรียนไม่เข้าใจ ทั้งนี้จะได้แก้ไขถูกต้อง

6) เพื่อนผู้สอนควรบันทึกความก้าวหน้าในการเรียนของเพื่อนผู้เรียนตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้

7) ครูผู้ดูแลรับผิดชอบจะต้องติดตามผลการสอนของเพื่อนผู้สอนและการเรียนของเพื่อนผู้เรียนด้วยว่าดำเนินการไปในลักษณะใด มีปัญหาหรือไม่

8) ครูให้แรงเสริมแก่ทั้ง 2 คนอย่างสม่ำเสมอ

9) ช่วงเวลาในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนไม่ควรใช้เวลานานเกินไป งานวิจัยระบุว่าระยะเวลาที่มีประสิทธิภาพในการให้เพื่อนช่วยเพื่อนในระดับชั้นประถมศึกษาอยู่ระหว่าง 15– 30 นาที

10) เพื่อนผู้สอนมีการยกตัวอย่างประกอบการสอน จึงจะช่วยให้เพื่อนผู้เรียนเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

กฎการเรียนรู้ (Law of Learning) Thorndike ได้สรุปกฎของการเรียนรู้ออกเป็น 2 กฎใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้ (เดิมศักดิ์ คทวณิช 2547, หน้า 183-187)

2.1 กฎการเรียนรู้หลัก 3 กฎ (Three Major Laws of Learning) ได้แก่

ก. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) พฤติกรรมการเรียนรู้ จะเกิดขึ้นได้ถ้าบุคคลนั้นมีความพร้อมทางร่างกายและความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งหมายถึงความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ กฎแห่งความพร้อมยังสามารถแบ่งเป็นกฎย่อยได้ดังนี้

1) เมื่อบุคคลมีความพร้อมจะกระทำการกิจกรรมหรือเรียนรู้ ถ้าได้กระทำหรือเรียนรู้ตามความต้องการบุคคลนั้นจะเกิดความพึงพอใจจนทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

2) เมื่อบุคคลมีความพร้อมจะกระทำการกิจกรรมหรือเรียนรู้ ถ้าไม่ได้กระทำหรือเรียนรู้ ตามความต้องการบุคคลนั้นจะเกิดความไม่พอใจ ไม่สบายใจ และหงุดหงิดใจ

3) เมื่อบุคคลไม่พร้อมจะกระทำการกิจกรรมหรือเรียนรู้ ถ้าถูกบังคับให้กระทำหรือเรียนรู้ จะทำให้เกิดความคับข้องใจ ไม่สบายใจ เครียด และเกิดความไม่พอใจขึ้นได้

ข. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) เมื่อบุคคลเกิดการเรียนรู้แล้วควรได้รับการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ๆ อยู่เสมอ ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้แน่นแฟ้นมั่นคงยิ่งขึ้น กฎนี้แยกเป็น 2 กฎย่อยดังนี้

1) กฎแห่งการใช้ (Law of Use) หมายความว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามเมื่อเกิดขึ้นแล้วได้รับการกระทำซ้ำ ๆ อยู่เรื่อย ๆ จะเกิดความชำนาญและเป็นความเคยชิน พฤติกรรมนั้นจะคงทนเป็นระยะเวลายาวนาน ยิ่งฝึกมากเท่าใดยิ่งถูกต้องมากขึ้นเท่านั้น

2) กฎแห่งการไม่ได้ใช้ (Law of Disuse) พฤติกรรมการเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วมีการเว้นระยะเวลานานและขาดการฝึกฝน พฤติกรรมเหล่านั้นจะลดประสิทธิภาพลงเรื่อย ๆ และมีแนวโน้มที่พฤติกรรมการเรียนรู้จะค่อย ๆ เลือนหายไปได้ในที่สุด

ค. กฎแห่งผลการตอบสนอง (Law of Effect) กฎนี้มีใจความสำคัญที่ว่าพฤติกรรมใดก็ตามเมื่อแสดงการตอบสนองแล้วได้รับความสุข ความพึงพอใจ และความภูมิใจร่างกายจะเลือกพฤติกรรมนั้นกลับมาตอบสนองอีกครั้งเมื่อพบกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์เดิม แต่ถ้าพฤติกรรมใดก็ตามที่แสดงการตอบสนองแล้วได้รับความทุกข์ ความไม่พอใจ และความผิดหวัง มีแนวโน้มว่าพฤติกรรมนั้นจะลดการตอบสนองลงจนหายไปไปในที่สุด ดังนั้นการใช้กฎข้อนี้จึงควรเกิดขึ้นหลังจากพฤติกรรมการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว หรือขณะอยู่ในระยะของการฝึกฝนฝึกหัด ซึ่งจะมีผลต่อการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น พฤติกรรมการเรียนรู้ก็จะมีควมมั่นคงถาวรมากขึ้นด้วย กฎข้อนี้ของ Thorndike ได้รับความนิยมนำมาใช้แพร่หลายโดยเฉพาะในวงการศึกษา ด้วยการใช้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ แม้กระทั่ง Skinner เองก็นำกฎข้อนี้ไปอธิบายทฤษฎีการเรียนรู้ของตนโดย Skinner เรียกกฎแห่งผลการตอบสนองนี้ว่าเป็นการเสริมแรง (Reinforcement) นั่นเอง

2.2 กฎการเรียนรู้ย่อย 5 กฎ (Five Subordinate Laws) เป็นกฎที่สนับสนุนกฎหลักแบ่งเป็น 5 กฎย่อย ได้แก่

ก. กฎแห่งการแสดงพฤติกรรมตอบสนองหลายรูปแบบ (Multiple Responses) เมื่อบุคคลพบกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่เป็นปัญหา บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลายรูปแบบ และจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะพบพฤติกรรมที่สามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง พฤติกรรมตอบสนองจึงจะยุติลง จากนั้นบุคคลจะค่อย ๆ ลดพฤติกรรมตอบสนองอื่น ๆ จนกระทั่งเหลือวิธีที่ถูกต้องที่สามารถแก้ปัญหาได้ดีที่สุดเพียงวิธีเดียว และเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่นั้นตลอดไปกับสถานการณ์นั้น ๆ

ข. กฎแห่งการเตรียมพร้อมหรือทัศนคติ (Set of Attitude) Thorndike เชื่อว่าการที่บุคคลจะสามารถเรียนรู้สิ่งใด ๆ ได้ดีนั้น จะต้องเกิดความพร้อมหรือมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้นเสียก่อน จึงจะทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ง่าย และประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี มากกว่าบุคคลที่ขาดความพร้อมหรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งที่จะเรียนรู้

ค. กฎการเลือกพฤติกรรมตอบสนอง (Law of Partial Activity) เมื่อบุคคลเผชิญกับสิ่งเร้าหรือพฤติกรรมที่เป็นปัญหา บุคคลจะเลือกแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดเพื่อใช้ในการตอบสนองสถานการณ์นั้น และเมื่อค้นพบพฤติกรรมตอบสนองที่แก้ปัญหาได้แล้ว ก็จะหยุดพฤติกรรมลองผิดลองถูก โดยหันไปเลือกพฤติกรรมที่ได้ลองกระทำไปแล้ว จนกระทั่งค้นพบวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาได้แท้จริง บางครั้งถ้าวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกต้องนั้นมีหลายวิธี บุคคลก็จะเลือกวิธีที่

สะดวกและเสียเวลาน้อยที่สุดในการแก้ปัญหา นั้น ๆ เช่น ถ้าผู้เรียนได้พบวิธีแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์ข้อหนึ่งได้หลายวิธี ผู้เรียนนั้นจะเลือกวิธีที่ง่ายที่สุดในการแก้ปัญหาโจทย์ข้อนั้น

ง. กฎแห่งการตอบสนอง โดยอาศัยประสบการณ์ที่มีความคล้ายคลึงหรือเกี่ยวข้องกัน (Law of Response Analogy) เมื่อบุคคลประสบกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาขึ้นบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะนำเอาประสบการณ์จากการแก้ปัญหาในอดีตที่มีความคล้ายคลึงใกล้เคียง หรือเกี่ยวข้องกันมาใช้ในการแก้ปัญหากับสถานการณ์ที่เป็นปัญหาใหม่ แต่อาจไม่ใช่เป็นการแสดงพฤติกรรมใหม่ทั้งหมด ดังนั้นในการเรียนรู้เรื่องใด ๆ ก็ตาม ถ้าเป็นเรื่องที่มีความคล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยเรียนรู้มาแล้ว ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีและเร็วกว่าเรื่องที่ยังไม่เคยเรียนรู้มาเลย

จ. กฎแห่งการถ่ายโยงจากสิ่งเร้าเก่าไปสู่สิ่งเร้าใหม่ (Law of Association Shifting) บุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและเร็วขึ้น ถ้าบุคคลนั้นมองเห็นสิ่งเร้าใหม่และสิ่งเร้าที่เคยประสบมีความสัมพันธ์กัน จะทำให้การเรียนรู้สิ่งเร้าใหม่กระทำได้ง่ายขึ้น เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดการเชื่อมโยงสิ่งเร้าเก่าและสิ่งเร้าใหม่เข้าด้วยกัน ทำให้มองเห็นทางในการแก้ปัญหาได้รวดเร็วขึ้น

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์บางอย่างระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับพฤติกรรมตอบสนอง (Response) ในระยะเวลาพอสมควร กล่าวคือ เมื่อมีสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายจะเกิดความพยายามที่จะแก้ปัญหานั้น โดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลาย ๆ รูปแบบในลักษณะแบบลองผิดลองถูก (Trial and Error) จนกว่าจะพบวิธีที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหา ซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดนั้นไว้เพียงวิธีเดียว และจะนำพฤติกรรมตอบสนองดังกล่าวไปเชื่อมโยงกับสิ่งเร้าหรือปัญหานั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นว่า ถ้ามีสิ่งเร้าหรือปัญหานั้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นว่า ถ้ามีสิ่งเร้าหรือปัญหาเช่นนี้อีกจะแสดงพฤติกรรมตอบสนองเช่นไร สิ่งสำคัญในการเรียนรู้ที่ Thorndike ให้ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่ แรงเสริม (Reinforcement) คือความพึงพอใจที่ร่างกายได้รับ เพราะจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมตอบสนองมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สุรางค์ โค้วตระกูล (2545, หน้า 238 – 247) กล่าวว่า คนเรามีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราอยู่เสมอ การเรียนรู้เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน พฤติกรรมของคนเรา ส่วนมากจะเป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) สำหรับตัวแบบไม่จำเป็นต้องเป็นตัวแบบที่มีชีวิตเท่านั้น แต่อาจจะเป็นตัวแบบสัญลักษณ์ เช่น ตัวแบบที่เห็นในโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ หรืออาจจะเป็นรูปภาพการ์ตูนหนังสือก็ได้ นอกจากนี้คำบอกเล่าด้วยคำพูดหรือข้อมูลที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็เป็นแบบได้ การเรียนรู้โดยการสังเกตไม่ใช่การลอกแบบจากสิ่งที่สังเกต โดยผู้เรียนไม่คิดคุณสมบัติของผู้เรียนมีความสำคัญ

Bandura (1977, p. 125-139) ได้อธิบายกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเรียนรู้โดยตัวแบบว่ามีทั้งหมด 4 อย่างคือ

1. กระบวนการความใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญมากถ้าผู้เรียนไม่มีความสนใจการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือการเลียนแบบก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นการเรียนรู้แบบนี้ความใส่ใจจึงเป็นสิ่งแรกที่คุณเรียนจะต้องมี Bandura กล่าวว่า ผู้เรียนจะต้องรับรู้ส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมของผู้ที่เป็นตัวแบบ องค์ประกอบที่สำคัญของตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อความใส่ใจของผู้เรียนมีหลายอย่าง เช่น เป็นผู้ที่มีเกียรติสูง (High Status) ความสามารถสูง (High Competence) หน้าตาดี รวมทั้งการแต่งตัว การมีอำนาจที่จะให้รางวัลหรือลงโทษ คุณลักษณะของผู้เรียนก็มีความสัมพันธ์กับกระบวนการใส่ใจ ตัวอย่างเช่น วัยของผู้เรียน ความสามารถทางด้านพุทธิปัญญา ทักษะทางการใช้มือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายรวมทั้งตัวแปรทางบุคลิกภาพของผู้เรียน ตัวแปรเหล่านี้มักจะเป็นสิ่งจำกัดขอบเขตของการเรียนรู้โดยการสังเกต

2. กระบวนการการจดจำ (Retention) การที่ผู้เรียนหรือผู้สังเกตสามารถที่จะเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ก็เป็นเพราะผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว ผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรม หรือการกระทำของตัวแบบด้วยคำพูดหรือสามารถมีภาพพจน์สิ่งที่ตนสังเกตไว้ในใจจะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้โดยการสังเกตได้ดีกว่าผู้ที่เพียงแต่ดูเฉย ๆ หรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วย สรุปแล้วผู้สังเกตที่สามารถระลึกถึงสิ่งที่สังเกตเป็นภาพพจน์ในใจ (Visual Imagery) และสามารถเข้ารหัสด้วยคำพูดหรือถ้อยคำ (Verbal Coding) จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบได้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนาน ๆ และนอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตหรือผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำก็จะเป็นการช่วยความจำให้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวอย่าง (Reproduction) กระบวนการการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเป็นกระบวนการที่ผู้เรียน แปรสภาพ (Transform) ภาพพจน์ (Visual Image) หรือสิ่งที่จำเป็นการเข้ารหัสเป็นถ้อยคำ (Verbal Coding) ในที่สุดแสดงออกมาเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้เรียนถ้าหากผู้เรียนไม่มีความพร้อมก็จะไม่สามารถที่จะแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้

4. กระบวนการการจูงใจ (Motivation) แรงจูงใจของผู้เรียนที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกต เนื่องมาจากความคาดหวังว่า การเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้เช่น การได้รับแรงเสริมหรือรางวัล หรืออาจจะนำประโยชน์บางสิ่งบางอย่างมาให้ รวมทั้งการคิดว่าการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้ ในห้องเรียนเวลาครูให้รางวัลหรือลงโทษพฤติกรรมของนักเรียนคนใดคนหนึ่งนักเรียนทั้งห้องก็จะเรียนรู้โดยการสังเกตและเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนแสดง

พฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรม เวล่านักเรียนแสดงพฤติกรรมดี ซึ่งสรุปได้ว่าปัจจัยที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกต ได้แก่

1. ผู้เรียนจะต้องมีความใส่ใจ (Attention) ที่จะสังเกตตัวแบบ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงโดยตัวแบบจริงหรือตัวแบบสัญลักษณ์ ถ้าเป็นการอธิบายด้วยคำพูดผู้เรียนก็ต้องตั้งใจฟังหรือถ้าจะต้องอ่านคำอธิบายก็ต้องมีความตั้งใจที่จะอ่าน
2. ผู้เรียนจะต้องเข้ารหัสหรือบันทึกสิ่งที่สังเกตหรือสิ่งที่รับรู้ไว้ในความจำระยะยาว
3. ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสดisplayพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ และควรจะทำซ้ำเพื่อจะให้อ่านซ้ำได้
4. ผู้เรียนจะต้องรู้จักประเมินพฤติกรรมของตนเองโดยใช้เกณฑ์ (Criteria) ที่ตั้งขึ้นด้วยตนเองหรือโดยบุคคลอื่น

จากทฤษฎีการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษานำแนวคิด และกระบวนการจัดการเรียนรู้ในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) กับพฤติกรรมตอบสนอง (Response) โดยให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลาย ๆ รูปแบบ สิ่งสำคัญในการเรียนรู้คือ การให้การเสริมแรง (Reinforcement) เพราะจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมตอบสนองมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ประยุกต์ใช้ในการปรับพฤติกรรมจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน ปรับใช้กับกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมกระทำหลาย ๆ ตัวอย่างซึ่งเป็นบุคคล และแบบฝึกทักษะให้คำอธิบายควบคู่ไปกับการสาธิตทักษะแต่ละกิจกรรมชี้แนะขั้นตอนของการเรียนรู้โดยการสังเกตแก่นักเรียน จัดเวลาให้นักเรียนมีโอกาสดisplayพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ เพื่อจะได้ดูว่านักเรียนสามารถที่จะกระทำโดยการเลียนแบบหรือไม่ถ้านักเรียนทำได้ไม่ถูกต้องอาจจะต้องแก้ไขวิธีสอนหรืออาจจะแก้ที่ตัวผู้เรียนให้แรงเสริมแก่นักเรียนที่สามารถเลียนแบบได้อย่างถูกต้อง เพื่อจะให้นักเรียนมีแรงจูงใจและเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการดำเนินชีวิตซึ่งกว่าคนเราจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีและแสดงออกทางการกระทำนั้น จะต้องผ่านขั้นตอนและองค์ประกอบมากมาย รวมทั้งเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ บทบาทของครู ผู้ปกครองตัวเด็กเอง การนำหลักการเรียนรู้แบบการสังเกตหรือเลียนแบบจากตัวแบบ ซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งตัวบุคคลจริง ๆ เช่น ครู เพื่อน

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ด้านการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น นุชนาฏ เทพพิทักษ์ศักดิ์ (2542) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเร็ว วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการอ่านเร็ว วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ และประภาพร อันสงคราม (2545) ศึกษาการพัฒนาการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำและแจกลูกคำด้วยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และเพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย ผลการศึกษาพบว่า แผนการสอนและแบบฝึกทักษะภาษาไทย การสะกดคำ ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.40/86.16 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ .49 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 49 นอกจากนี้ ชาระวี ศรีนนท์ (2546) ศึกษาผลของการฝึกอบรมโดยใช้กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อพัฒนาความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 4 วัดบางแพรกเหนือ จังหวัดนนทบุรีปีการศึกษา 2546 และเปรียบเทียบผลของการฝึกอบรมความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้าของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัยพบว่าหลังจากได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการฝึกอบรมการป้องกันการเสพยาบ้า นักเรียนกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนมีความสามารถในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้าเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้าจากกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีความสามารถในการป้องกันการเสพยาบ้าเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ด้านการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่นอรันต์ แสงนิกุล (2546) ศึกษาการพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องขุนช้างขุนแผน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า แผนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.00/86.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ นักเรียนกลุ่มเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนเท่ากับ 27.14, 28.86, 29.14 คะแนนตามลำดับ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการเรียนรู้เท่ากับร้อยละ 81 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นจึงควรนำการจัดการจัดกิจกรรมแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนไปใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องอื่นต่อไป และ สุนันทา โพธิ์ชัย (2547) ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่อง เศษส่วนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษา

พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เรื่องเศษส่วน มีประสิทธิภาพ 80.80/76.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน มีค่าเท่ากับ .49

3.3 ด้านการใช้กิจกรรมในการพัฒนาทักษะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการใช้กิจกรรมในการพัฒนาทักษะนั้น จันทรเพ็ญ บำรุง (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโคกตะเคียน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวน 2 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 3 วงจร วงจรละ 4 ชั่วโมง ผลการศึกษา พบว่านักเรียนสามารถพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคและออกเสียง ได้ถูกต้องเป็นบางประโยคตามสถานการณ์ นักเรียนผู้นำมีความมั่นใจพร้อมช่วยเพื่อนมากขึ้น นักเรียนให้ความสนใจและสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม เรียบเรียงเนื้อหาในการพูดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ ศิวาณา พันธุ์รัตน์ (2549) ศึกษาการปรับพฤติกรรมภาวะไม่อยู่นิ่งและสมาธิสั้นของเด็กออทิสติกในห้องเรียนเรียนร่วม โดยใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน โรงเรียนวัดช่างเคียน พบว่ากรณีศึกษา มีพฤติกรรมการวิ่งออกนอกแถวขณะร่วมกิจกรรมเคารพธงชาติลดลงหลังใช้เทคนิคเพื่อนสอนเพื่อน

สรุปงานวิจัยในประเทศดังกล่าว การใช้กลวิธีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นนอกจากนี้ยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้ดีขึ้น นักเรียนผู้นำมีความมั่นใจพร้อมช่วยเพื่อนมากขึ้น และผู้เรียนให้ความสนใจ กระตือรือร้น รวมทั้งสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้เป็นที่น่าพึงพอใจ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพิ่มขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ภาคเรียนที่ 1/2566 วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการวัดแนวโน้มเข้าสู่จุดศูนย์กลาง ภาคเรียนที่ 1/2566 วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน จำนวน 6 คน ซึ่งการวิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
- 3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1.1 เก็บรวบรวมคะแนน เรื่อง จดหมายเวียน รายวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1/2566 เพื่อแยกนักเรียนออกเป็นสองกลุ่ม คือกลุ่มที่ได้ระดับผ่านเกณฑ์ และไม่ผ่านเกณฑ์

3.1.2 ประชุมนักศึกษาห้องที่มีการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน อธิบายขั้นตอนและหน้าที่ของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม

3.1.3 บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษา

3.1.4 ประเมินผลการเรียนการสอน

3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มประชากร คือ นักเรียนวิทยาลัยการอาชีพปะเหลียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาคเรียนที่ 1/2566 จำนวน 6 คน

3.3 เครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนให้เพื่อนกลุ่มที่ผ่านเกณฑ์ช่วยสอนเพื่อนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ เรื่อง
จดหมายเวียน

3.3.2 แบบทดสอบ เรื่อง จดหมายเวียน คะแนนเต็ม 10 คะแนน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกผลคะแนนการสอบและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เรื่องจดหมายเวียน รายวิชา
โปรแกรมประมวลผลคำ หลังจากผู้เรียนผ่านกระบวนการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยนำผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาวิเคราะห์และ
เปรียบเทียบค่าที่เฉลี่ย ของผู้เรียนก่อนและหลังการวิจัย โดยต้องผ่านแบบทดสอบร้อยละ 60 ของ
แบบทดสอบ

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาโปรแกรมประมวลผลคำ รหัสวิชา 20204-2102 หัวข้อเรื่องจดหมายเวียน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ภาคเรียนที่ 1/2566 วิทยาลัยการ อาชีพพะเหลียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องจดหมายเวียน รายวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ ภาคเรียนที่ 1/2566 เพิ่มขึ้นผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ผลการวิจัยมีดังนี้

ผลจากการทดสอบ ปรากฏว่า นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ จำนวน 3 คน

ลำดับที่	รหัสประจำตัว	ชื่อ - สกุล	คะแนน ก่อนการวิจัย	Z score	T score
1	65202040001	นางสาวชฎารัตน ขุนสันเทียะ	3	-1.18	38.16
2	65202040003	นายฐิติโชติ เอียดเรือน	4	-0.77	42.30
3	65202040004	นางสาวทิพปภา นิลภู	2	-1.60	34.02
4	65202040005	นายพฤตินันท์ ชั่วเลี้ยง	5	-0.36	46.45
5	65202040007	นายมงคลพัฒน์ ตับเหล็ก	2	-1.60	34.02
6	65202040008	นางสาวอรจิรา ชวยเกลี้ยง	5	0.29	52.87
7	65202040009	นายเอกราช ตูเส	6	0.06	50.59
\bar{x}					42.63

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

ลำดับที่	รหัสประจำตัว	ชื่อ - สกุล	คะแนน หลังการวิจัย	Z score	T score
1	65202040001	นางสาวชฎารัตน ขุนสันเทียะ	7	0.47	54.74
2	65202040003	นายฐิติโชติ เอียดเรือน	7	0.47	54.74
3	65202040004	นางสาวทิพภา นิลภู	8	0.89	58.88
4	65202040005	นายพฤษนันท์ ชิวเฉีียง	8	0.89	58.88
5	65202040007	นายมงคลพัฒน์ ตั๊บเหล็ก	7	0.47	54.74
6	65202040008	นางสาวอรจิรา ช่วยเกลี้ยง	9	0.73	57.32
7	65202040009	นายเอกราช ตูเส	9	1.30	63.02
1	65202040001	นางสาวชฎารัตน ขุนสันเทียะ	7	0.47	54.74
		\bar{x}	7.86	\bar{x}	57.47
		S.D.	0.9		

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการแก้ไขปัญหาและพัฒนาผู้เรียนหลังการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ (20204-2102) ในหัวข้อการวัดแนวโน้มเข้าสู่สัด
ศูนย์กลางหลังจากผ่านการวิจัย

คะแนนที่เฉลี่ย * (Average T score) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนวิจัย = 42.63

คะแนนที่เฉลี่ย * (Average T score) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังวิจัย = 57.47

ความแตกต่างของคะแนนที่ก่อนวิจัยและหลังวิจัย = 57.47 - 42.63
= 14.84

ค่าร้อยละของคะแนนที่เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น = (14.84 x 100) / 42.63
= 34.81

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาโปรแกรมประมวลผลคำ รหัสวิชา 20204-2102 หัวข้อเรื่องจดหมายเวียน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ภาคเรียนที่ 1/2566 วิทยาลัยการอาชีพปะเหลียน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นผู้วิจัยได้มีการนำข้อมูลมาสรุปผลดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา โปรแกรมประมวลผลคำ (20204-2102) ในหัวข้อการวัดแนวโน้มเข้าสู่สัด ศูนย์กลางหลังจากผ่านการวิจัย

$$\text{คะแนนที่เฉลี่ย} * (\text{Average T score}) \text{ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนวิจัย} = 42.63$$

$$\text{คะแนนที่เฉลี่ย} * (\text{Average T score}) \text{ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังวิจัย} = 57.47$$

$$\begin{aligned} \text{ความแตกต่างของคะแนนที่ก่อนวิจัยและหลังวิจัย} &= 57.47 - 42.63 \\ &= 14.84 \end{aligned}$$

$$\text{ค่าร้อยละของคะแนนที่เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น} = 34.81$$

5.2 อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๒.๔.๑ ควรนำกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การแก้ปัญหาเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้การแก้ปัญหาในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

๒.๔.๒ ผู้เรียนออกกลางคันถือเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการก่อปัญหาทางสังคม ทำให้รัฐต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการแก้ไขและจัดการกับปัญหา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงควรหันมาให้ความสำคัญกับผู้เรียนกลุ่มนี้มากขึ้น โดยใช้มาตรการที่ครอบคลุมทุกปัญหาที่อาจส่งผลของผู้เรียนออกกลางคัน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มนี้ไม่ถูกทอดทิ้งเช่นที่ผ่านมา

บรรณานุกรม

- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 .
รวีวรรณ ชินะตระกูล. **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. ภาพพิมพ์ กรุงเทพมหานคร, 2538.
สัญญาชัย นครไทยภูมิ. **การวัดละเอียด**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์, 2551.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวศิรินาถ หยงสตาร์ วัน/เดือน/ปีเกิด 7 เมษายน 2525

คุณวุฒิทางการศึกษา

1. วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาเอก วิทยาศาสตร์ – คณิต จากโรงเรียนปะเหลียนผดุงศิษย์
2. วุฒิปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) วิชาเอก คอมพิวเตอร์ธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. วุฒิสสูงกว่าปริญญาตรี ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู วิชาเอก - จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1. หัวหน้างานบุคลากร
2. หัวหน้างานพัสดุ
3. ครูผู้สอนแผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

คส. รายงานวิจัยชั้นเรียน

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วชิาโปรแกรมประมวลผลคำ
นักรเรียน ปวช.2 แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยใช้เทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อน